

„Уколико је тачно да је председник Међународног суда правде Хисаши Овада рекао да саветодавно мишљење, које је од овог суда тражила Генерална скупштина УН о легалности проглашења независности Косова, неће бити једносмислено, такав иступ је потпуно неуобичајен и за мене као правника шокантан. Још ми је тешко да поверујем да се то догодило и да није дошло до неког неспоразума. Није ли можда он рекао да што год да се реши нема једносмислену поруку према односу Русије и Грузије”, каже у разговору за „Политику” др Тибор Варади, професор међународног права и један од заступника Србије у спору који је Србија пред овим судом водила са Босном и Херцеговином.

А уколико је интерпретација тачна?

Пре доношења одлуке не може да се зна да ли ће у саветодавном мишљењу бити различитих мишљења. Вероватно ће бити различитих мишљења, али је тешко поверовати да је то неко рекао пре расправе, пре него што су странке изложиле своја схватања.

Судија Овада је то образложио чињеницом да 15 судија долази из земаља са различитим друштвеним уређењима, из различитих цивилизација?

Судије не суде по томе одакле су него суде по ономе што су поднели учесници у процесу. Врло је необично да председник суда на неки начин да наслутити да се судије руководе по томе одакле су. Судије треба да се руководе оним што сматрају да је праведно. То је углавном тако у Међународном суду правде. Раније сам говорио да је могуће да мишљење суда не буде једносмислено, али тежња суда треба да буде да се ипак дође до таквог мишљења. Необично је да председник суда унапред каже да мишљење неће бити савршено.

Да ли то може да се протумачи као да се суд унапред ограђује од јасног изјашњавања у овом процесу?

Нисам задовољан сваком одлуком суда, али моје мишљење је мишљење појединца који је

заступао једну страну. Још увек желим да верујем да се суд руководи правним аргументима и да на основу тих аргумената покушава да дође до јасног мишљења ако је то икако могуће.

Да ли питање које је Генерална скупштина УН упутила суду оставља могућности да се да мишљење које није једнозначно?

Постоји разлика између одлука и мишљења. Одлуке морају бити једнозначне. Примера ради, кад се поставило питање да ли је суд надлежан за хрватску тужбу против Србије за наводни геноцид десет судија је рекло „да”, седам „не”, према томе одлука суда је „да”. Мислим да је та одлука била погрешна као што је мислило и седам судија, али то је одлука.

Када је реч о мишљењу онда је вероватније да мишљење буде нијансирано, да буде мање једносмислено. Али и код мишљења већи је подвиг суда и боље урађени посао ако је мишљење једносмислено.

Да ли ће судије на крају гласати, како се формира саветодавно мишљење које је тражила ГС УН?

Сваки судија ће да се изјасни и на крају ће вероватно бити једно мишљење које ће потписати већина судија. Могуће је да буде и неколико мишљења, па ће онда свако од њих потписати по неколико судија. Али до неког закључка се може доћи тек пошто се чују аргументи странака.

(Политика)